

Siết chặt quy định ghi nhãn trong RCEP, doanh nghiệp xuất khẩu phải chủ động thích ứng

06:13 25/05/2026

Những thay đổi liên tục về quy định ghi nhãn, bao gói và truy xuất nguồn gốc tại các thị trường thuộc RCEP đang tạo sức ép ngày càng lớn lên doanh nghiệp xuất khẩu Việt Nam. Trong bối cảnh hàng rào kỹ thuật liên tục được siết chặt, giới chuyên gia cho rằng doanh nghiệp cần chủ động cập nhật quy định, thích ứng tiêu chuẩn quốc tế để hạn chế rủi ro thương mại và duy trì năng lực cạnh tranh.

TBT và SPS trở thành yêu cầu bắt buộc với hàng hóa xuất khẩu

Cùng với xu hướng hội nhập sâu rộng, các yêu cầu kỹ thuật trong thương mại quốc tế đang giữ vai trò ngày càng quan trọng đối với hoạt động xuất khẩu. Không chỉ dừng lại ở tiêu chuẩn chất lượng sản phẩm, nhiều quốc gia còn tăng cường kiểm soát các quy định liên quan đến ghi nhãn, bao gói, truy xuất nguồn gốc và thông tin cảnh báo trên hàng hóa.

Tại Hội nghị cập nhật quy định SPS trong Hiệp định RCEP và Nghị định số 280 của Trung Quốc, bà Tôn Nữ Thục Uyên, Phó Trưởng ban Tiêu chuẩn, Ủy ban Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng quốc gia, Bộ Khoa học và Công nghệ cho biết, TBT (hàng rào kỹ thuật trong thương mại) và SPS (biện pháp kiểm dịch động thực vật, an toàn thực phẩm) hiện là hai nhóm yêu cầu kỹ thuật quan trọng mà doanh nghiệp bắt buộc phải tuân thủ khi tham gia thương mại quốc tế.

Doanh nghiệp xuất khẩu chủ động cập nhật quy định ghi nhãn và truy xuất nguồn gốc để đáp ứng yêu cầu kỹ thuật tại các thị trường RCEP.

Theo bà Uyên, nếu SPS chủ yếu tập trung vào vấn đề an toàn thực phẩm và kiểm dịch động thực vật thì TBT lại bao trùm các yêu cầu về tiêu chuẩn kỹ thuật, ghi nhãn, bao gói và quản lý chất lượng hàng hóa. Đây đều là những yếu tố ảnh hưởng trực tiếp đến khả năng tiếp cận thị trường của doanh nghiệp.

Sau khi gia nhập Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO), Việt Nam đã cam kết thực hiện đầy đủ Hiệp định TBT mà không có giai đoạn chuyển tiếp. Điều này đặt ra yêu cầu phải liên tục hoàn thiện hệ thống pháp luật trong nước để đáp ứng các chuẩn mực quốc tế.

Hiện nay, nhiều quy định pháp lý liên quan đến tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật và chất lượng hàng hóa đã được sửa đổi nhằm phù hợp với bối cảnh hội nhập mới. Đồng thời, các cam kết trong RCEP, CPTPP hay EVFTA cũng khiến yêu cầu về minh bạch thông tin sản phẩm ngày càng khắt khe hơn.

Thực tế xuất khẩu cho thấy TBT và SPS luôn song hành. Với nhiều mặt hàng nông sản, thực phẩm, doanh nghiệp không chỉ phải đáp ứng tiêu chuẩn kiểm dịch mà còn phải tuân thủ nghiêm ngặt quy định về bao bì, nhãn mác, kích cỡ hoặc thông tin cảnh báo theo yêu cầu từng thị trường.

Doanh nghiệp cần chủ động cập nhật quy định ghi nhãn từ giai đoạn dự thảo

Một trong những thách thức lớn nhất hiện nay là sự khác biệt trong quy định ghi nhãn giữa các quốc gia, kể cả trong cùng khu vực RCEP.

Đối với nhóm thực phẩm, đồ uống hay nông sản chế biến, mỗi thị trường đều có tiêu chuẩn riêng liên quan đến thành phần, phụ gia, hàm lượng dinh dưỡng hoặc cách thể hiện thông tin trên nhãn sản phẩm.

Tại Hàn Quốc, một số sản phẩm nước ép cô đặc vẫn có thể ghi nhãn “100%” trong trường hợp sử dụng phụ gia theo tỷ lệ cho phép. Trong khi đó, Liên minh châu Âu (EU) áp dụng tiêu chuẩn nghiêm ngặt hơn khi yêu cầu sản phẩm ghi nhãn “100%” phải bảo đảm nguyên chất hoàn toàn.

Đối với đồ uống chứa caffeine, Hàn Quốc cũng quy định doanh nghiệp phải cảnh báo rõ trên nhãn nếu hàm lượng vượt ngưỡng cho phép. Quốc gia này đồng thời đang xem xét mở rộng phạm vi ghi nhãn đối với thực phẩm biến đổi gen (GMO), kể cả trong trường hợp sản phẩm cuối cùng không còn phát hiện DNA biến đổi gen nhưng nguyên liệu đầu vào có liên quan.

Không chỉ dừng ở nhãn truyền thống, nhiều thị trường hiện còn thúc đẩy ghi nhãn điện tử thông qua mã QR nhằm minh bạch thông tin sản phẩm và truy xuất nguồn gốc. Xu hướng này buộc doanh nghiệp phải đầu tư nhiều hơn cho chuyển đổi số và quản trị dữ liệu sản phẩm.

Theo các chuyên gia, việc không cập nhật kịp thời thay đổi kỹ thuật có thể khiến doanh nghiệp đối mặt nguy cơ bị ách tắc hàng hóa, tăng chi phí lưu kho hoặc thậm chí bị từ chối nhập khẩu.

Thực tế cho thấy nhiều lô hàng nông sản, thực phẩm của doanh nghiệp Việt từng gặp khó khăn chỉ vì sai sót trong khâu ghi nhãn hoặc thiếu thông tin theo yêu cầu nước nhập khẩu.

Đại diện cơ quan quản lý cho biết, mỗi năm các quốc gia thành viên WTO ban hành hàng nghìn thông báo liên quan đến các biện pháp TBT. Đây là nguồn dữ liệu quan trọng nhưng cũng tạo áp lực lớn nếu doanh nghiệp không chủ động theo dõi.

Nhiều quy định kỹ thuật được lấy ý kiến ngay từ giai đoạn dự thảo. Nếu doanh nghiệp chỉ phản ứng khi quy định đã có hiệu lực thì khả năng điều chỉnh thường rất hạn chế và tốn kém.

Do đó, giới chuyên gia khuyến nghị doanh nghiệp cần xây dựng bộ phận chuyên trách theo dõi các quy định kỹ thuật quốc tế, đồng thời tăng cường phối hợp với hiệp hội ngành hàng và cơ quan quản lý để cập nhật thông tin kịp thời.

Bên cạnh đó, doanh nghiệp cũng cần đầu tư bài bản hơn cho hoạt động truy xuất nguồn gốc, tiêu chuẩn hóa bao bì và minh bạch thông tin sản phẩm nhằm đáp ứng xu hướng tiêu dùng mới.

Trong bối cảnh các thị trường ngày càng coi trọng tính minh bạch và an toàn hàng hóa, việc tuân thủ tốt các yêu cầu về TBT và SPS không chỉ giúp doanh nghiệp giảm rủi ro thương mại mà còn tạo lợi thế cạnh tranh dài hạn cho hàng Việt trên thị trường quốc tế.

Nam Sơn (t/h)